

KEURUU

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto
Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille
2025–2029 -
Keuruu ja Mänttä-Vilppula

Hyväksytty Keurusselän ympäristönsuojelujaostossa 1.10.2025 § 36

YMPSUO/VALVONTA/VALVONTASUUNNITELMA

tiedoston nimi Valvontasuunnitelma 2025–2029

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto.....	4
2	Ympäristövalvonnan keinot.....	4
2.1	Viranhaltijan tarkastus- ja tiedonsaantioikeus	4
2.2	Valvontatarkastukset	5
2.3	Tarkkailuraportit ja vuosiyhteenvedot.....	5
2.4	Kehotus ja hallintopakko	6
2.5	Tutkintapyyntö	6
3	Valvonnan maksullisuus.....	7
4	Toiminta-alueen erityispiirteet ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot.....	8
5	Valvontakohteet	9
5.1	Ympäristönsuojelulaki.....	9
5.1.1	Ympäristöluvanvaraiset, ilmoitusvelvolliset ja rekisteröitävät kohteet	9
5.1.2	Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely.....	10
5.1.3	Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	11
5.1.3.1	Tarkastukset onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa	11
5.1.3.2	Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi	11
5.1.3.3	Muut valvontakohteet	12
5.2	Jätelain valvonta.....	13
5.2.1	Jätteen ammattimainen keräystoiminta	13
5.2.2	Jätelain 124 §:n mukainen valvonta	14
5.2.3	Roskaantuneen alueen valvonta	14
5.2.4	Jätehuoltomääräysten valvonta.....	14
5.3	Muun lainsäädännön mukainen valvonta	14
5.3.1	Vesilain valvonta	14
5.3.2	Vesihuoltolain valvonta	15
5.3.3	Maastoliikenne- ja vesiliikennelain valvonta	15
5.3.4	Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta	15
5.3.5	Kemikaalien valvonta	15
5.3.6	Maa-aineslain mukainen valvonta	15
6	Toiminnan ympäristöriskien arviointi ja valvontaluokan määrittäminen.....	16
7	Valvontaohjelma ja määräaikaistarkastusten järjestämismenettely	17
7.1	Valvontaohjelman laatiminen	17
7.2	Määräaikaistarkastusten järjestämismenettely.....	18
8	Henkilöresurssit ja viranomaisten välinen yhteistyö.....	18

8.1	Valvonnan henkilöresurssit	18
8.2	Viranomaisten välinen yhteistyö.....	18
8.2.1	Valtion viranomaiset.....	18
8.2.2	Kuntien viranomaiset.....	19
9	Valvontasuunnitelman päivittäminen.....	19

LIITTEET:

- LIITE 1 Keskeisin ympäristövalvontaa säätelevä lainsäädäntö
- LIITE 2 Ympäristönsuojelulain ja –asetuksen mukaiset kunnan toimivaltaan kuuluvat ympäristölupavelvolliset, ilmoitusvelvolliset ja rekisteröitävät laitokset ja toiminnot
- LIITE 3 Keurusselän ympäristönsuojelijaoston delegointiluettelo (YMPJAOST 1.10.2025 § 35)
- LIITE 4 Ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaiset säännöllisen valvonnan kohteet – KEURUU (sähköinen rekisteri)
- LIITE 5 Ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaiset säännöllisen valvonnan kohteet – MÄNTTÄ-VILPPULA (sähköinen rekisteri)

1 Johdanto

Ympäristönsuojelulain (713/2014) mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä, tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Syyskuussa 2014 voimaan tullessa ympäristönsuojelulaissa asetettiin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lakisääteinen velvollisuus suunnitelman laatimiseen säännöllistä valvontaa varten. Vuosille 2018–2021 hyväksytyssä päivityksessä päätettiin valvontasuunnitelman päivittämisestä lähtökohtaisesti valtuustokausittain.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelmassa määritellään vuosittaisen valvontaohjelman laadinnan ja valvonnan toteutuksen periaatteet. Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.

Vaikka lakisääteinen ympäristönsuojelulain mukainen valvontasuunnitelma koskee ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa, voidaan valvontasuunnitelmaan koota myös muiden lakien mukaiset valvontatehtävät. Ympäristönsuojelulain lisäksi valvontasuunnitelman laatimisvelvollisuus koskee jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa.

Valvontasuunnitelmaa täydentää valvontaohjelma, mikä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen säännöllisestä valvonnasta. Valvontaohjelmaan sisältyvästä suunnitelmallisesta valvonnasta voidaan periä Keurusselän ympäristönsuojelujaoston hyväksymän taksan mukainen maksu.

Tämän valvontasuunnitelman tavoitteena on kehittää, yhtenäistää sekä tehostaa valvontatoimia Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston ympäristönsuojeluyksikön toiminta-alueella Keuruulla ja Mänttä-Vilppulassa.

2 Ympäristövalvonnan keinot

2.1 Viranhaltijan tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Niin ympäristönsuojelulain kuin jätelainkin mukaisella valvontaviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus valvontaa varten muun muassa saada tarpeellisia tietoja toiminnanharjoittajalta, tehdä tarkastuksia ja tutkimuksia, suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä, päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan sekä tarkkailla toiminnan ympäristövaikutuksia (YSL 527/2014, 172 § ja JäteL 646/2011, 122 ja 123 §). Keurusselän ympäristönsuojelujaosto on siirtänyt ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen tarkkailu- ja tiedonsaantioikeuden alaisilleen viranhaltijoille.

Ympäristönsuojelutarkastajien valvontatyöhön kuuluvat muun muassa seuraavat osa-alueet:

- ympäristöluvista edellytettyjen suunnitelmien, selvitysten ja tarkkailuohjelmien arviointi, käsittely sekä hyväksyminen,
- valvontakohteiden vuosiyltteenveto-, toimenpide-, häiriötilanne- ja tarkkailuraporttien tarkastaminen,
- valvontakohteiden toiminnan vaikutusten tarkkailu / arviointi,
- valvontatarkastukset,
- muut yhteydenotot toiminnanharjoittajiin,
- valitusten käsittely ja
- ongelmatapauksissa hallintopakkotoimenpiteiden valmistelu.

2.2 Valvontatarkastukset

Ympäristönsuojelulain mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin (YSL 168 §). Jätelain mukaan toimivaltaisen viranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava jätelain 124 §:ssä tarkoitettut laitokset ja yritykset.

Määräaikaistarkastuksissa noudatetaan hallintolakia (434/2003 § 39). Viranomaisen tulee ilmoittaa tarkastuksesta ennalta toiminnanharjoittajalle, jolla on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista. Toiminnanharjoittajalle on kerrottava tarkastuksen tavoitteista, suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä. Tarkastuksella ei saa aiheuttaa tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Tarkastuksesta on laadittava kirjallinen tarkastuskertomus, josta käy ilmi tarkastuksen kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus on annettava tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

2.3 Tarkkailuraportit ja vuosiyltteenvedot

Vuosiyltteenvedot ja tarkkailuraportit ovat tärkeä lisä toiminnan ja sen vaikutusten valvonnassa paikalla tehtävien tarkastusten lisäksi. Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan ja sen päästöjen tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta (YSL 62 §). Toiminnanharjoittaja voidaan myös määrätä antamaan muita valvontaa varten tarpeellisia tietoja.

Keuruun ja Mänttä-Vilppulan alueella on ympäristöluvallisten laitosten lupaehdoissa pääsääntöisesti määrätty velvollisuus raportoida toiminnastaan valvontaviranomaiselle määräajoin (vuosiyltteenveto). Osalla laitoksista toteutetaan myös erilaisia päästö- ja vaikutustarkkailuja, joista raportoidaan erikseen. Tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomainen voi tarkkailuraporttien pohjalta muuttaa tarkkailua. Keurusselän ympäristönsuojelujasto on delegoinut ympäristönsuojelutarkastajille oikeuden ympäristölupapäästösten mukaisten tarkkailuohjelmien hyväksymiseen ja muuttamiseen.

Päästö- ja vaikutustarkkailuraportit toimitetaan tiedoksi Keurusselän ympäristönsuojelujastolle.

2.4 Kehotus ja hallintopakko

Ympäristönsuojelulain mukaan valvontaviranomainen voi (YSL 175 §)

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määrystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta tai
- 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheutta epäillä toiminnasta aiheutuvan ympäristönsuojelulain vastaista ympäristön pilaantumista.

Vastaavasti jätelain mukaan valvontaviranomainen voi (JäteL 126 §)

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määrystä taikka jätteen siirtoasetusta, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa,
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta ja
- 3) määrätä jätettä tai tuotetta koskevista väliaikaisista toimita, kuten jätteen tai tuotteen asianmukaisesta varastoinnista tai säilyttämisestä, jätekuorman purkamisen kieltämisestä, jätteen palauttamisesta alkuperäiseen paikkaan tai muista vastaavista toimita, jotka ovat tarpeen 1 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa.

Hallintopakkomenettelyssä (välillinen hallintopakko) velvoitettavalle asetetaan ensin määräys tai kieltö, jonka tehosteeksi asetetaan uhkasakko, teettämisuhka tai toiminnan keskeyttämisuhka. Ennen uhkan asettamista velvoitettavaa on kuultava todisteellisesti. Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja hallintopakkoasiassa annettua kieltoa tai määrystä noudatetaan (YSL 179 §).

Mikäli ympäristönsuojelutarkastaja valvontatarkastuksella havaitsee toiminnassa epäkohtia, kirjataan ne tarkastusmuistioon kuten myös määräaika epäkohtien korjaamiselle. Kohtuullinen määräaika arvioidaan tapauskohtaisesti. Mikäli toiminnanharjoittaja ei ole korjannut epäkohtaa määräaikaan mennessä eikä ole esittänyt tälle perusteltua syytä, kehoitetaan toiminnanharjoittajaa tilanteen korjaamiseen lähtökohtaisesti yhden kerran. Tämän jälkeen toiminnanharjoittajalta pyydetään mahdollisen hallintopakkomenettelyn käynnistämiseksi todisteellisesti (saantitodistus, haastemies) kirjallista selvitystä, miksi epäkohtaa ei ole korjattu annetussa määräajassa. Mahdollinen uhka määritellään kuulemiskirjeessä. Vastaavalla tavalla menetellään myös, jos toiminnanharjoittaja muulla tavoin rikkoo lupamääräyksiä, kuten ei toimita määrättyjä selvityksiä. Kuulemisen voi suorittaa ympäristönsuojelutaekastaja. Uhkan asettamispäätöksen tekee Keurusselän ympäristönsuojelujaosto.

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista, voi kiireellisissä tapauksissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellään määrätä viranhaltija antaa toiminnan keskeyttämiseksi väliaikaisen määräyksen (välitön hallintopakko, YSL 181 § ja JäteL 126 §). Toiminnan keskeyttämispäätös on viivytyksettä saatettava kun-

nan ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaistavaksi. Keurusselän ympäristönsuojelujasto on siirtänyt ympäristönsuojeluviranhaltijoille oikeuden toiminnan keskeyttämiseen kiireellisessä tapauksessa.

2.5 Tutkintapyyntö

Jos toiminnanharjoittaja esimerkiksi laiminlyö ympäristöluvan lupamääräyksen mukaisen velvoitteensa, on valvontaviranomaisen tehtävä ilmoitus poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä vain, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun katsota vaativan syytteen nostamista (YSL 188 §). Tutkintapyyntö keskeinen tavoite on lainvastaisella toiminnalla mahdollisesti saadun hyödyn menettäminen valtiolle ja on siten rinnakkainen menettely hallintopakolle, jonka ensisijainen tavoite on tilanteen korjaaminen lainmukaiseksi.

Harkinta tutkintapyyntö tekemisestä poliisille esitutkintaa varten tehdään lähtökohtaisesti aina samalla, kun käynnistetään mahdolliseen hallintopakon asettamiseen johtava asianosaisen kuuleminen. Tutkintapyyntö tekee ympäristönsuojeluviranhaltija (Keurusselän ympäristönsuojelujaston delegointiluettelo).

3 Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun (YSL 205 §)

- 1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä,
- 2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta,
- 3) 169 §:n mukaisista tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi,
- 4) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi ja
- 5) valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi silloin, kun toimivalta on siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 138 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan (YSL 47 a §) lupahakemuksen käsittelystä ja valvonnasta kunnalle perittävistä maksusta säädetään maa-aineslaissa.

Jätelain mukaan kunnan viranomainen voi periä maksun (144 §)

- 1) tämän lain mukaisen ilmoituksen tai muun asian käsittelystä,
- 2) 124 §:ssä tarkoitetuista laitosten ja yritysten määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista, jotka perustuvat 124 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin ja
- 3) tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 75, 125 ja 126 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi.

Perittävät maksut voivat vastata enintään kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Sekä ympäristönsuojelu- että jätelaissa on säädetty lisäksi erikseen mikroyritysten valvonnasta perittävästä maksusta (YSL 206 §, JäteL 144 a §). Mikroyritykseltä perittävän maksun on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne. Mikroyrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavaa henkilöä tai yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa. Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä toimitettava tiedot valvontaviranomaiselle. Mikäli tietoja ei toimiteta, voidaan valvontamaksu periä alentamattomana.

Valvontamaksu peritään tarkastushetkellä voimassa olevan Keurusselän ympäristönsuojelujaoston hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti. Maksu perustuu viranomaisen työtunnin omakustannusarvoon (euroa / tunti). Maksu peritään paikalla suoritetusta tarkastuksesta, jolloin ajassa otetaan huomioon tarkastukseen valmistautuminen, tarkastus sekä tarkastusmuistion laatiminen. Keskimääräinen luvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen säännöllisen valvonnan tarkastukseen (mukaan lukien valmistautuminen ja muistion laadinta) kuluva aika on 5–8 tuntia. Toiminnanharjoittajalle aiheutuviin valvonnan kokonaiskustannuksiin vaikuttaa lisäksi toiminnan riskinarviointiin perustuva valvontatiheys.

4 Toiminta-alueen erityispiirteet ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Keurusselän ympäristönsuojelujaoston toimialueeseen kuuluvat Keuruu ja Mänttä-Vilppula ovat asukasluvultaan lähes samankokoisia kaupunkeja (31.12.2024 Keuruu 9 128 ja Mänttä-Vilppula 9 270 asukasta). Kokonaispinta-alaltaan Keuruu on 1 431 km², josta vesistöjä on 173 km² ja Mänttä-Vilppulan vastaavasti 657 km², josta vesialaa on 122 km². Järviä alueella on runsaasti, Keuruulla 316 ja Mänttä-Vilppulassa 136. Pinta-alaltaan suurimmat vesistöt ovat Keurusselkä, Ruovesi, Tarjanne, Kuorevesi ja Pihlajavesi. Valtaosa järvistä on pinta-alaltaan pieniä alle 10 hehtaarin järviä. Kaupunkien elinkeinorakenne on monipuolinen. Alueella on sekä valtion valvontaviranomaisen valvomia suuria teollisuuslaitoksia että erilaista pientä ja keskisuurta teollisuutta ja maataloutta.

Ympäristön kannalta erityisiä riskikohteita ovat vesistöjen välittömässä läheisyydessä ja pohjavesialueilla sijaitsevat toiminnot.

Pohjavesialueita on Keuruulla 18 ja Mänttä-Vilppulassa 8. Keuruun kaupunginhallitus on hyväksynyt Keuruun kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelman 4.9.2017 (234 §). Mänttä-Vilppulan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyväksytty 11.2.2025 (kaupunkikehityslautakunta, 21 §). Suojelusuunnitelmissa arvioidaan pohjavesialueiden maankäytön perusteella keskeisimmät pohjavesien laadulle ja määrälle riskejä aiheuttavat toiminnot. Yleisesti riskejä aiheuttavia toimintoja ovat muun muassa pilaantuneet maa-alueet, teollisuus, liikenne ja tienpito, maa-ainesten otto, polttoainien jakeluasemat, pohjaveden otto, maa- ja metsätalous, asutuksen jätevedet, öljysäiliöt, rautatiet, turvetuotanto, kaatopaikat, muuntamot, ilkivalta, ampumaradat ja hautausmaat.

Toimialueella suurimmat ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot ovat Mänttä-Vilppulassa sijaitsevat valtion valvontaviranomaisen valvontaan kuuluvat suuret teollisuuslaitokset. Keuruulla vastaavia teollisuuslaitoksia ei ole, vaan valtaosa valtion

valvontakohteista on turvetuotantoalueita. Kunnan viranomaisen toimivaltaan kuuluvista laitoksista pohjavesialueilla sijaitsee kaksi polttonesteiden jakeluasemaa, kaksi eläinsuojaa, yksi ampumarata ja yksi moottoriurheilurata. Toiminnassa olevia soran ja hiekanottoalueita sijaitsee pohjavesialueilla kaksi.

5 Valvontakohteet

5.1 Ympäristönsuojelulaki

5.1.1 Ympäristöluvanvaraiset, ilmoitusvelvolliset ja rekisteröitävät kohteet

Ympäristönsuojelulain mukaisia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia ympäristölupa- ja ilmoitusvelvollisia sekä rekisteröityjä toimintoja on Keuruulla 47 ja Mänttä-Vilppulassa 40 (Taulukko 1). Valtion valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia laitoksia on Keuruulla 14 ja Mänttä-Vilppulassa 13. Keuruulla valtion kohteissa korostuvat turvetuotantoalueet (7) ja kaatopaikat, Mänttä-Vilppulassa teollisuuslaitokset, kaatopaikat ja eläinsuojat.

Ympäristönsuojelulakia muutettiin (1166/2018) 1.2.2019 voimaantulleella uudella yleisellä ilmoitusmenettelyllä. Ilmoitusmenettelyyn siirtyivät pääosin muun muassa kunnan toimivaltaan kuuluvat eläinsuojat, sahat sekä pienet ampumaradat, joilla ei ole haulikkoammuntaa. Ilmoitusmenettely ei olennaisesti poikkea ympäristöluvasta, vain käsitteilyaika on rajattu. Ilmoitusmenettelyyn kuuluvia eläinsuojia on Keuruulla kahdeksan ja Mänttä-Vilppulassa kolme. Lisäksi on yksi saha. Nykyisin olemassa olevilla toiminnoilla on ympäristölupa ja toiminnot käsitellään ilmoitusmenettelyllä toimintaa muutettaessa tai laajennettaessa. Ilmoitusmenettelypäätöksiä on tehty kaksi.

Vuonna 2010 voimaan tullessa ympäristönsuojelulain muutoksessa muualla kuin pohjavesialueella sijaitsevista lupavelvollisista jakeluasemista ja energiantuotantolaitoksista suuri osa siirtyi rekisteröintimenettelyyn. Määräaika energiantuotantolaitosten rekisteröinnille oli 1.1.2018 ja jakeluasemien 1.1.2020. Rekisteröinnissä ilmoituksesta ei tehdä hallinnollista päätöstä eikä anneta määräyksiä. Toiminnan vähimmäisvaatimukset on annettu toimialakohtaisilla asetuksilla, joiden noudattamista valvotaan muun muassa määräaikaistarkastuksilla.

Taulukko 1 Keurusselän ympäristönsuojelujaoston toimialueen kunnan valvontaviranomaisen ympäristönsuojelulain mukaiset valvontakohteet kunnittain (päivitetty 24.9.2025)

Toimiala	Keuruu	Mänttä-Vilppula
Ympäristöluvanvaraiset toiminnot		
Eläinsuojat ja turkistarhat	1	2
Polttoaineiden jakeluasemat	1	1
Metallien pintakäsittely		
Louhinta ja murskaus	10	5
Jätteen hyödyntäminen maarakennuksessa	6	2

Maankaatopaikat	2	
Jäte- ja kierrätysalan yritykset, autopurkamot	5	8
Energiantuotantolaitokset		
Elintarvikkeiden valmistus	1	
Moottoriurheiluradat	1	1
Ampumaradat	3	1
Lentopaikka		1
Hiekkapuhallus	1	2
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	
Ilmoitusvelvolliset toiminnot		
Sahalaitokset		1
Eläinsuojat	8	3
Rekisteröitävät toiminnot		
Energiantuotantolaitokset	2	3
Asfalttiasemat	(2)	1
Polttoaineiden jakeluasemat	4	8
Kemialliset pesulat	1	
Betoniasemat tai betonituotetehtaat		1
Yhteensä	47	40

Eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annetulla lailla (764/2019, voimaan 1.9.2020) uudistettiin ympäristönsuojelulainsäädäntöä niin, että se mahdollistaa luvanhakijalle usean luvan (esimerkiksi ympäristölupa ja rakennuslupa) yhtäaikaista sähköisen vireillepanon ja käsittelyn niin sanotulla yhden luukun periaatteella. Yhteensovittavissa hankkeissa valtion tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen koordinoi yhteistyötä niin, että lupamenettelyjen eri käsittelyvaiheet voidaan sovittaa ajallisesti yhteen ja hoitaa aina mahdollisuuksien mukaan kerralla. Luvat voi edelleen hakea myös erikseen. Lupamenettelyjen yhteensovittaminen ei aiheuta muutoksia ympäristölupien valvontaan, mutta lisää ympäristönsuojelun työtä, jos yhteensovittavia hankkeita toteutuu.

5.1.2 Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

Ympäristönsuojelulain mukaan ilmoitus tulee tehdä erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavista toiminnasta (YSL 118 §), koeluonteisesta toiminnasta (YSL 119) sekä esimerkiksi onnettomuudesta tai tuotantohäiriöstä aiheutuvasta poikkeuksellisesta tilanteesta (YSL 120 § ei-luvanvaraiset toiminnot ja 123 § luvanvaraiset toiminnot). Ilmoituksista on tehtävä päätös, jossa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi. Lisäksi voidaan antaa määräyksiä toiminnan tarkkailemisesta ja tiedottamisesta asukkailla. Päätösten tekeminen on delegoitu ympäristönsuojelutarkastajille YSL 118 ja 120 §:ien mukaisissa asioissa.

Käytännössä Keuruulla ja Mänttä-Vilppulassa ilmoitukset koskevat erityisen häiritsevää melua aiheuttavaa toimintaa, muita ilmoituksia ei ole viime vuosina käsitelty. Vuosittain meluilmoituksia käsitellään noin 10, joista valtaosa koskee ulkoilmakonsertteja, muut esimerkiksi rallitapahtumia, murskausjaksoja tai yöaikaan tapahtuvia erityisen meluisia rakentamis- ja kunnostustöitä. Keuruun ja Mänttä-Vilppulan hyväksytyissä ympäristönsuojelumääräyksissä on säädetty ne toiminnot, joista meluilmoitusta ei tarvitse tehdä. Tarvittaessa kohteisiin tehdään tarkastus. Osaan päätöksistä sisältyy myös raportointivelvollisuus ympäristönsuojelutarkastajille toiminnanharjoittajalle tulleista valituksista sekä vahinkotilanteista.

Koeluonteinen toiminta tarkoittaa uuden tekniikan, raaka- tai polttoaineen, valmistus- tai polttomenetelmän, puhdistuslaitteen tai jätteen hyödyntämis- tai käsittelymenetelmän kokeilemista sen vaikutusten tai käyttökelpoisuuden selvittämiseksi, jolloin koetointa on mahdollista aloittaa ilman ympäristölupaa. Jos koeluonteista toimintaa koskeva ilmoitus tulee, tarkastetaan toiminnan paikka, tilat ja tekniikka kuten ympäristölupahakemustakin käsiteltäessä.

Ympäristönsuojelulain 120 §:n mukaan poikkeuksellisella tilanteella tarkoitetaan sellaista onnettomuutta, tuotantohäiriötä, rakennelman tai laitteen purkamista tai muuta vastaavaa tapahtumaa, josta aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä pilaantumisen vaaraa tai aiheutuu erityisiä toimia jätehuollossa. Tällaisissa tapauksissa tehdään paikalla aina myös tarkastus.

5.1.3 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

5.1.3.1 Tarkastukset onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa

Ympäristönsuojelulaissa on erikseen säädetty valvontaviranomaisen velvollisuudesta tarkastaa tai muulla asianmukaisella tavalla selvittää asia, jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristön pilaantumista (YSL 169 §). Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa-asia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista.

Ilmoituksen vireille tullessa ilmoitusta koskeva toiminta käydään tarkastamassa toiminnasta aiheutuvan haitan ja tarvittavien toimenpiteiden arvioimiseksi. Haitan poistamiseksi tehtävät toimenpiteet ja niiden aikataulu voidaan sopia tarkastuksella ja kirjata muistioon tai tarvittaessa toiminnanharjoittajalle annetaan kehoitus ryhtyä toimenpiteisiin. Tarvittaessa tarkastus tehdään yhdessä muun viranomaisen kanssa, jos ilmoitus koskee sellaista asiaa, jossa toimivalta on rinnakkaista tai päällekkäistä tai tarvitaan toisen viranomaisen asiantuntemusta. Tällaisia tarkastuksia voi tulla esimerkiksi terveyshaittaa koskevissa asioissa.

Annettujen ohjeiden ja määräysten toteutuminen varmistetaan tarvittaessa seurantatarkastuksilla.

5.1.3.2 Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarkastuksen perusteella antaa muulle kuin luvan- tai ilmoituksenvaraiselle tai rekisteröitävälle toiminnalle ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen pilaantumisen eh-

käisemiseksi (YSL 180 §). Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista tai valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräyksen antaminen on delegoitu ympäristönsuojelutarkastajille. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys.

5.1.3.3 Muut valvontakohteet

Muita ympäristönsuojelulain mukaisia valvontakohteita ovat muun muassa jätevesien käsittelyä haja-asutusalueilla koskevien säädösten toimeenpano sekä kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten ja eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) valvonta.

Ympäristönsuojelulain (muutos 19/2017) mukaan pohjavesialueilla ja alle 100 metrin etäisyydellä rannasta haja-asutusalueilla sijaitsevien ennen vuotta 2004 rakennettujen kiinteistöjen jätevesijärjestelmien tuli täyttää laissa säädetyt vaatimukset 31.10.2019 mennessä. Lisäksi kiinteistöillä tulee olla selvitys jätevesijärjestelmästä ja sen käyttö- ja huolto-ohjeet. Selvityksen perusteella on mahdollista arvioida jätevesistä aiheutuva kuormitus ympäristöön ja täyttääkö puhdistusjärjestelmä asetuksen velvoitteet. Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien ympäristönsuojelumääräyksissä on myös tarkempia määräyksiä jätevesien käsittelystä ympäristönsuojelullisesti herkillä alueilla.

Keuruun ja Mänttä-Vilppulan alueilla toteutettiin vuosina 2008–2009 kaikkiin pohjavesialueilla sijaitseviin haja-asutusalueiden kiinteistöihin jätevesien käsittelyä koskeva neuvonta- ja selvityshanke, jota jatkettiin vuosina 2010–2012 ranta-alueiden kiinteistöihin. Vuodesta 2013 lähtien neuvontaa toteutettiin maakunnallisissa hankkeissa. Kaikkiaan kiinteistöjä, joita järjestelmän kunnostamista koskeva määräaika 31.10.2019 koski, arvioitiin Keuruulla ja Mänttä-Vilppulassa olevan yhteensä yli 1000. Kiinteistöjen suuren määrän vuoksi kaikkien kiinteistöjen järjestelmällinen tarkastus ei ole ilman lisäresursseja mahdollista, vaan valvontaa tehdään lähinnä valitusten perusteella.

Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien voimassa olevat ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty kaupunginvaltuustoissa vuonna 2024. Määräyksillä ehkäistään ympäristön pilaantumista sekä vähennetään pilaantumisesta aiheutuvia haittoja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Ympäristönsuojelumääräyksistä voidaan tehdä ympäristönsuojelumääräyksissä säädetyin edellytyksin poikkeamispäätös. Poikkeamispäätökset koskevat käytöstä poistettujen öljysäiliöiden maahan jättämistä, jätevesien käsittelyä sekä pienimuotoista (enintään 500 t) jätteiden hyödyntämistä maanrakennuksessa. Betonin, tiilen ja voimalaitostuhkan pienimuotoista hyödyntämistä koskevat ilmoitukset käsitellään lausuntomenettelynä. Ilmoituksia käsitellään yleensä yksittäisiä vuosittain. Ympäristönsuojelumääräysten mukaiset valvontatehtävät tulevat poikkeamispäätösten lisäksi vireille lähinnä valitusten kautta.

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014 ns. nitraattiasetus) säätelee muun muassa lannan varastointia ja käsittelyä. Asetuksen mukaisia tarkastuksia tehdään tarvittaessa valvontailmoituksen jättäneille tiloille sekä valitusten perusteella. Asetuksen mukaisia kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtäviä kirjallisia ilmoituksia ovat lannan varastointia aumassa sekä lannan levitysajasta poikkeamista koskevat ilmoitukset. Tarkastuksilla kiinnitetään erityistä huomiota lannan varastoinnin asianmukaisuuteen sekä eläinten jaloittelualueisiin niin, ettei toiminnasta aiheutuisi ympäristöä kuormittavia valumavesiä. Asetuksen 1250/2014 mukainen ympäristövalvonta koskee myös niitä eläintiloja, jotka

eivät eläinmäärän perusteella ole ilmoitusvelvollisia (tuotantoeläin- ja hevostilat). Aumausta koskevat ilmoitukset ovat vähentyneet viime vuosina, niitä tulee enää yksittäisiä vuosittain. Lannan levitysajasta poikkeamista koskevat ilmoitukset puolestaan heijastelevat kuluneen vuoden sääolosuhteita.

5.2 Jätelain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu jätelain (646/2011) nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta. Yleinen valvontavastuu on yhteinen valtion valvontaviranomaisen kanssa.

5.2.1 Jätelain 124 §:n mukainen valvonta

Jätelain 124 §:n mukaan valvontaviranomaisen on määräjain tarkastettava laitokset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteiden laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja.

Jätteiden laitos- ja ammattimainen käsittely vaatii yleensä ympäristöluvan ja näiden toimintojen tarkastuskäytäntö on käsitelty ympäristölupavelvollisten toimintojen valvonassa. Jätteenkäsittelytoiminta, joka ei täytä laitos- tai ammattimaisuutta, valvotaan ympäristönsuojelulain ja jätelain yleisen valvontatoimivallan mukaisesti.

Vaarallista jätettä syntyy muun muassa pienteollisuudessa, auto- ja konealan yrityksissä (korjaamot, maalaamot, koneurakointi) sekä monissa muissa kohteissa. Kohteista ei ole tällä hetkellä kattavaa rekisteriä eikä niitä ole järjestelmällisesti valvottu.

Jätteen kansainvälisiä siirtoja toteuttavia laitoksia ei ole merkitty jätehuoltorekisteriin Keuruulta tai Mänttä-Vilppulasta. Jos muilla tarkastuksilla tällaista toimintaa todetaan, ilmoitetaan siitä Suomen ympäristökeskukselle.

Jätelain 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavan on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toiminnan merkitsemiseksi jätehuoltorekisteriin. Ammattimaisen keräyksen vastaanottopisteitä ovat muun muassa tuottajien aluekeräyspisteet ja kauppojen ekopisteet. Syyskuuhun 2025 mennessä Keuruulla on rekisteröity viiden toimijan taholta yhteensä 35 keräyspistettä ja Mänttä-Vilppulassa kolmen toimijan taholta 49 keräyspistettä. Ympäristönsuojelutarkastajat käsittelevät ilmoitukset ja tarkastavat vastaanottopisteiden asianmukaisuuden. Valvontatarkastukset keräyspisteisiin tehdään ympäristönsuojelun valvontaohjelmaan liitetyn jätteen keräystoiminnan valvontasuunnitelman mukaisesti sekä tarvittaessa valitusten perusteella.

Muun kuin kotitalouksissa syntyneen jätteen osalta jätelain 121 §:ssä todetaan, että jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja vaarallisesta jätteestä, saostus- ja umpisäiliölietteestä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä, rakennus- ja purkujätteestä sekä pilaantuneesta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan jätelain 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Ympäristönsuojelutarkastajat valvovat siirtoasiakirjakäytäntöä muun valvonnan yhteydessä sekä valtakunnallisesta SIIRTO-rekisteristä.

Jätettä ammatikseen kuljettavilla on oltava päätös hyväksymisestä valtion valvontaviranomaisen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Ympäristönsuojelutarkastajat valvovat myös jätettä kuljettavien liittymistä jätehuoltorekisteriin muun valvonnan yhteydessä ja

tekevät tarvittaessa rekisteriin ilmoittautumattomista kuljettajista ilmoituksen valtion valvontaviranomaiselle.

5.2.2 Roskaantuneen alueen valvonta

Uusia roskaantumistapauksia tulee yleensä muutamia vuosittain ja ne tulevat pääosin ilmi valitusten kautta. Yksilöidyt kohteet kirjataan ja ne käydään tarkastamassa, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Roskaamisilmoituksista ilmoitetaan maanomistajille ja tarvittaessa annetaan jätelain 75 §:n mukainen määräys roskaantuneen alueen siivoamiseksi. Roskaamistapauksista tehdään myös tutkintapyyntö poliisille, ellei se ole tapauksen vähäisyyden vuoksi tarpeetonta. Laajat roskaamistapaukset voivat olla hyvin aikaa vieviä ja vaatia useita seurantakäyntejä. Asemakaava-alueilla sijaitsevat roskaantumistapaukset käsittelee pääsääntöisesti rakennusvalvontaviranomainen rakentamislain nojalla.

5.2.3 Jätehuoltomääräysten valvonta

Keuruulla on voimassa Keuruun kaupungin jätehuoltomääräykset ja Mänttä-Vilppulassa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimialueella voimassa olevat alueelliset jätehuoltomääräykset. Jätehuoltomääräysten noudattamista valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Valvottavia asioita ovat muun muassa jätteiden keräys ja lajittelu, jätteiden kuljetus, jätteiden kompostointi, vaarallisten jätteiden keräys ja jätteiden polttaminen.

Jätelain mukaan kunnan jätehuoltoviranomaisen tulee pitää rekisteriä jätehuoltoon liittyneistä kiinteistöistä. Keuruulla jätehuoltoviranomainen on elinvoiman ja asuin ympäristön lautakunta ja käytännön tehtävistä vastaa yhdyskuntatekniikan yksikkö. Liittymistä koskevat asiat tulevat yleensä ilmi haittailmoitusten perusteella tai viranomaisen muiden asioiden käsittelyn yhteydessä. Tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomainen antaa kehotuksen jätehuoltoon liittymisestä. Mänttä-Vilppulan osalta Pirkanmaan Jätehuolto Oy vastaa liittymisen valvonnasta. Pirkanmaalla ympäristönsuojeluviranomainen ei enää anna kehotuksia jätehuoltoon liittymisestä eikä hallintopakkoasioita tule, koska jätehuoltoviranomainen ja Pirkanmaan jätehuolto hoitaa astian pihaan liittymättömille kiinteistöille ”automaattisesti”.

5.3 Muun lainsäädännön mukainen valvonta

5.3.1 Vesilain valvonta

Vesilain (587/2011) nojalla annettujen päätösten ja määräysten noudattamisen valvontavastuu on rinnakkainen valtion valvontaviranomaisen kanssa. Valtion valvontaviranomaiselle kuuluvat muun muassa vesilain mukaisten lupien sekä rantojen ruoppaus- ja täyttöasioiden valvonta, kunnan toimivaltaan taas ojituksia koskevien erimielisyyksien ratkaisu, ellei ojitusta käsitellä vesilain mukaisella luvalla tai ojitustoimituksessa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myös ratkaisee kustannusten jaon kahden hyödynsaajan yhteisessä ojituksessa ja jätevesiojan tekemisen toisen maalle tai jäteveden johtamisen toisen ojaan. Ojituksiin liittyviä riita-asioita on lukumääräisesti vähän, mutta ne ovat usein haasteellisia ja aikaa vieviä.

5.3.2 Vesihuoltolain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii vesihuoltolain (119/2001) mukaisena valvontaviranomaisena, joka valvoo vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen liittymistä vesihuoltolaitoksen viemäriin ja vesijohtoon ja käsittelee lain 11 §:n mukaiset vapautushakemukset. Vapautushakemusten käsittelyn yhteydessä tehdään kohteeseen tarvittaessa tarkastus. Valvontakohteet tulevat vireille lähinnä rakennusvalvonnassa käsittelyssä olevien rakentamislain mukaisten lupien tai naapurivalitusten myötä. Verkostoihin liittymättömiä kiinteistöjä on selvitetty myös yhteistyössä kuntien vesihuoltolaitosten kanssa.

Vesihuoltolain mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee myös vahvistettuun hulevesiverkostoon liittämistä koskevat vapautushakemukset. Keuruulla tai Mänttä-Vilppulassa ei tällä hetkellä ole vahvistettuja huleveden toiminta-alueita.

5.3.3 Maasto- ja vesiliikennelakien valvonta

Maastoliikennelain (1710/1995) yleinen valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat muun muassa moottorikelkkareittisuunnitelmien hyväksyminen ja niiden valvonta sekä lupien myöntäminen moottoriajoneuvokilpailuihin ja -harjoituksiin sekä niiden valvonta. Maastoliikennelain mukaiset satunnaiset valvonta-asiat tulevat pääsääntöisesti vireille haittavalitusten perusteella. Asioita on määrällisesti vähän.

Vesiliikennelain (782/2019) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluu moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan järjestämiseen samalla vesialueella tarvittavan luvan käsittely ja valvonta. Vesiliikennelain mukaisia kohteita on hyvin harvoin.

5.3.4 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisen huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman sekä valvoo kunnan hyväksymien satamaa koskevien jätehuoltomääräysten noudattamista. Lain piiriin kuuluvat Ahtolan satama Keuruulla ja Katiskalahden, Myllyrannan, Vilppulankosken ja Mäkitalonlahden satamat Mänttä-Vilppulassa.

5.3.5 Kemikaalien valvonta

Kemikaalien valvontaa tehdään lähinnä muun valvonnan yhteydessä. Kemikaalien käyttöolosuhteiden valvontaa kemikaaleista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tehdään muun muassa kemikaalilain sekä REACH-, biosidi- ja POP-asetusten nojalla. Valvonnassa valtion ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta määräytyy ympäristönsuojelulain mukaisesti.

5.3.6 Maa-aineslain mukainen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii maa-aineslain (555/1981) mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Maa-ainesten ottoalueet tarkastetaan lähtökohtaisesti joka vuosi ja toiminnanharjoittajat ilmoittavat ottomäärät vuosittain NOTTO-rekisteriin (valtakunnallinen maa-ainesten oton tietojärjestelmä). Kalliokiviaineksen otto edellyttää

maa-aineslupan lisäksi ympäristölupaa. Tällöin maa-aineslain mukaiset asiat tarkastetaan vuosittain ja ympäristölupan mukainen tarkastus tehdään valvontaluokan mukaisesti. Jos ympäristö- ja maa-aineslupa on käsitelty yhteislupana, tehdään koko toiminnan tarkastus vuosittain.

Taulukko 2. Maa-aineslain mukaiset luvat.

	Keuruu	Mänttä-Vilppula
Kiviainesten ottoalueet	8	5
-joista yhteislupa	3	3
Soran ja hiekan ottoalueet	12	2
-joista pohjavesialueella	2	0
-myös ympäristölupa kivien murskaukseen	2	0
Mullan ottoalueet	0	1
Yhteensä	20	8

Maa-ainesten ottoa voi tehdä ilman maa-aineslupaa, jos kyse on niin sanotusta kotitarveotosta tai rakentamiseen liittyvä otto perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan. Näiden kohteiden valvontaa tehdään muun valvonnan yhteydessä tai haittailmoitusten perusteella.

6 Toiminnan ympäristöriskien arviointi ja valvontaluokan määrittäminen

Määräaikaistarkastusten tiheys on määriteltävä ympäristöriskien järjestelmällisen arvioinnin perusteella (YSA 29 §). Ympäristönsuojeluasetuksen mukaan valtion viranomaisen on käytettävä arvioinnissaan ainakin seuraavia perusteita:

- 1) toiminnan mahdolliset ja tosiasialliset vaikutukset ihmisen terveyteen ja ympäristöön ottaen huomioon päästötasot ja –tyypit, onnettomuusriski sekä paikallisen ympäristön herkkyys;
- 2) ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten, etenkin lupamääräysten, noudattaminen toiminnassa;
- 3) toiminnanharjoittajan osallistuminen ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään;
- 4) muu laitosta koskeva valvonta, jos se vastaa osittain tai kokonaan tämän lain mukaista valvontaa.

Keurusselän ympäristönsuojelujaoston toiminta-alueella käytetään valtion valvontaviranomaiselle määrättyjä arviointiperusteita, joiden pohjalta valvontakohteet on jaettu neljään (4) valvontaluokkaan seuraavasti

- valvontaluokka 1 (VL 1): tarkastus vähintään kerran vuodessa
- valvontaluokka 2 (VL 2): tarkastus vähintään kerran kahdessa vuodessa
- valvontaluokka 3 (VL 3): tarkastus vähintään kerran neljässä vuodessa

- valvontaluokka 4 (VL 4): tarkastus vähintään kerran luvan voimassaolon / toiminnan (kertaluonteiset toiminnot) aikana.

Valvontakohteet on jaettu valvontaluokkiin lähtökohtaisesti päätoimialoittain (Taulukko 2). Esimerkiksi eläinsuojat kuuluvat luokkaan VL 3, koska tiloille tehdään myös maataloustukien valvontaa, mikä osittain vastaa ympäristönsuojelulain mukaista valvontaa. Valvontasuunnitelmassa esitetty toimialakohtainen valvontaluokka on kuitenkin enimmäistarkastusväli. Asetettuja tarkastusvälejä voidaan tihentää kohdekohtaisesti havaitun tarpeen mukaisesti. Perusteita tiheämmälle tarkastusvälille ovat muun muassa toiminnan sijainti herkällä alueella kuten pohjavesialueella, yrityksen toimintahistoria ja läheisyydessä sijaitsevat häiriintyvät kohteet. Valvontaluokka 4 on esitetty lähinnä kertaluonteisesti tapahtuville toiminnoille kuten jätteiden hyödyntämiselle maanrakennuksessa.

Taulukko 3 Ympäristönsuojelulain mukaisten valvontakohteiden valvontaluokat (enimmäistarkastusväli) toimialoittain

	Valvontaluokka
Eläinsuojat	VL 3
Polttoaineiden jakeluasemat	VL 3
Louhintä, murskaus ja asfaltin valmistus	VL 3
Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa	VL 4
Jäte- ja kierrätysalan yritykset	VL 3
Autopurkamot	VL 3
Energiantuotantolaitokset	VL 3
Elintarvikkeiden valmistus	VL 3
Betoniasemat ja betonituotetehtaat	VL 3
Moottoriurheiluradat	VL 3
Ampumaradat	VL 3
Hiekkapuhallus	VL 3
Kemiallinen pesula	VL 3
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	VL 3
Muut yritykset	VL 2 – VL 4

7 Valvontaohjelma ja määräaikaistarkastusten järjestämismenettely

7.1 Valvontaohjelman laatiminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on velvollisuus laatia valvontaohjelma (YSL 168 §). Valvontaohjelma laaditaan vuosittain valvontasuunnitelmassa määritellyn riskinarvioinnin pohjalta. Valvontaohjelmassa on oltava suunnitelma ohjelmakaudella toteu-

tettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista sekä muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Valvontaohjelmassa on myös kuvattava edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutuminen. (YSA 30 §) Jätelain mukainen valvontasuunnitelma ja sen perusteena oleva riskinarviointi (Jätel 124 §) liitetään ympäristönsuojelun valvontaohjelmaan.

Vuosittaiseen valvontaohjelmaan liittyvä tarkastussuunnitelma laaditaan Keurusselän ympäristönsuojelujaoston hyväksymän valvontasuunnitelman periaatteiden mukaisesti aina tarkastusvuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Kohdekohtaisen tarkastussuunnitelman laativat valvonnasta vastaavat ympäristönsuojelutarkastajat. Tarkastussuunnitelman toteutumารaportti tuodaan Keurusselän ympäristönsuojelujaostolle tiedoksi viimeistään raportointivuotta seuraavan vuoden maaliskuussa.

Valvontaohjelman kohdekohtainen tarkastussuunnitelma ei ole julkinen eikä sitä sen vuoksi ennalta käsitellä ympäristönsuojelujaostossa.

7.2 Määräaikaistarkastusten järjestämismenettely

Määräaikaistarkastukset järjestetään niin, että kaikki kohteet tarkastetaan määrävälein. Kohteiden otantaa ei suoriteta.

Valvontatarkastusten lisäksi muita säännöllisen valvonnan toimenpiteitä ovat vuosiyhteenvetojen sekä mahdollisten tarkkailuraporttien tarkastaminen ja hyväksyminen. Tiedot myös näistä merkitään valvontaohjelmaan ja valvontaohjelman toteutumisen seurantaraporttiin.

8 Henkilöresurssit ja viranomaisten välinen yhteistyö

8.1 Valvonnan henkilöresurssit

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston ympäristönsuojeluyksikön Keuruun ja Mänttä-Vilppulan toimipisteissä työskentelee kokoaikaisesti kaksi ympäristönsuojelutarkastajaa, jotka vastaavat myös suunnitelmallisen valvonnan suorittamisesta. Ympäristönsuojelulain mukaiseen suunnitelmalliseen valvontaan käytettävissä oleva työaika on arviolta 0,1 henkilötyövuotta. Valvontaan liittyviin toimistotehtäviin kuten laskutukseen on lisäksi käytettävissä Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston toimistohenkilöstön työpanosta.

8.2 Viranomaisten välinen yhteistyö

8.2.1 Valtion viranomaiset

Ympäristönsuojelulain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja valtion valvontaviranomaisena elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto). Keuruun kaupungin alueella valtion valvontaviranomainen on 31.12.2025 asti Keski-Suomen ELY –keskus ja Mänttä-Vilppulan kaupungin alueella vastaavasti Pirkanmaan ELY -keskus.

Vastuu luvanvaraisten toimintojen valvonnasta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella, jos se myöntää toiminnan ympäristöluvan. Vastuu ilmoitusvelvollisten ja rekisteröityvien toimintojen valvonnasta on kunnalla. Mikäli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen havaitsee valtion valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia epäkohtia, on niistä ilmoitettava. Vastaava määräys koskee myös valtion valvontaviranomaista. Tarvittaessa valvontaviranomaisten on annettava toisilleen pyynnöstä virka-apua niiden tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. (YSL 23, 187 ja 189 §:t) Käytännössä yhteistyötä tehdään tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Säännöllistä viranomaisten välistä valvontayhteistyötä tai koulutuksia ei ole.

Valtion ympäristönsuojeluviranomaisten lisäksi mahdollisia yhteistyöviranomaisia ovat erityisesti eläinsuojien osalta maataloustukea valvovat viranomaiset toiminnan ympäristötositoumusten osalta sekä valvontaeläinlääkärit eläinsuojiin liittyvissä asioissa.

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilaissa (872/2011). Poliisilain mukaan poliisin on annettava virka-apua muulle viranomaiselle laissa säädetyn valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi, jos virka-apua pyytävää viranomaista estetään suorittamasta virkatehtäviään. Päätöksen virka-avun antamisesta tekee päällystöön kuuluva poliisimies.

8.2.2 Kuntien viranomaiset

Kuntien sisällä ympäristövalvonnan kannalta keskeisimpiä yhteistyöviranomaisia ovat terveydensuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaiset. Myös kunnan sisällä valvontayhteistyötä tehdään tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Lähtökohtaisesti yhteistyötä ja mahdollisia yhteistarkastuksia tehdään aina, kun toimintaa valvovat eri viranomaiset tai eri alojen asiantuntemus on tarpeen.

Myös pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua kunnan viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi (YSL 187 §, pelastuslaki 379/2011 50 §).

9 Valvontasuunnitelman päivittäminen

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston ympäristönsuojeluyksikön valvontasuunnitelman hyväksyy Keurusselän ympäristönsuojelijaosto. Valvontasuunnitelma päivitetään ja tuodaan Keurusselän ympäristönsuojelijaoston hyväksyttäväksi kerran valtuustokaudessa neljän (4) vuoden välein, ellei esimerkiksi lainsäädäntömuutosten vuoksi suunnitelmaa ole tarpeen päivittää aikaisemmin.

Valvontasuunnitelman kirjallisia ja sähköisiä liitteitä ja rekistereitä päivitetään aina muutosten tapahtuessa kuitenkin niin, että valvontaohjelman pohjana oleva toiminnanharjoittajarekisteri on ajantasainen aina 31.12. mennessä. Sähköisten rekisterien ajantasaisuudesta vastaa kyseessä olevan kohteen valvonnasta vastaava viranhaltija.

LIITE 1**Keskeisin ympäristövalvontaa koskeva lainsäädäntö****Ympäristönsuojeluhallintoa koskeva lainsäädäntö:**

Kuntalaki (410/2015)

Hallintolaki (434/2003)

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986)

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Asetus viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (1030/1999)

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Pinta-, pohja- ja jätevedet

Vesilaki (587/2011)

Valtioneuvoston asetus vesitalousasioista (1560/2011)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)

Vesihuoltolaki (119/2001)

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)

Melu

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997)

Maa-ainesten otto

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Ympäristönsuojelulain liitteen 2 mukaan rekisteröitävät toiminnot

Valtioneuvoston asetus eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilman johdettavien päästöjen rajoittamisesta (64/2015)

Valtioneuvoston asetus nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (314/2020)

Valtioneuvoston asetus bensiinihöyryjen talteenotosta jakeluasemilla (1085/2011)

Valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista (1065/2017)

Valtioneuvoston asetus asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (846/2012)

Valtioneuvoston asetus kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista (858/2018)

Jätteet

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021)

Valtioneuvoston asetus paristoista ja akuista (520/2014)

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015)

Valtioneuvoston asetus sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014)

Valtioneuvoston asetus käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä (527/2013)

Valtioneuvoston asetus keräyspaperin erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä (270/2023)

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä (1029/2021)

Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (843/2017)

Ilmanlaatu

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvoista (480/1996)

Valtioneuvoston asetus ilmassa olevasta arseenista, kadmiumista, elohopeasta, nikkelistä ja polysyklisistä aromaattisista hiilivedyistä (113/2017)

Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta (1066/2023)

Muut kunnan lakisääteisiin ympäristönsuojelutehtäviin sovellettavat säädökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005)

Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta (764/2019)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920)

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Maastoliikennelaki (1710/1995)

Ulkoilulaki (606/1973)

Vesiliikennelaki (782/2019)

Kemikaalilaki (599/2013)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelystä ja rajoituksista (REACH -asetus) (1907/2006)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012 biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (biosidiasetus)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2019/1021 pysyvistä orgaanisista yhdisteistä (POP-asetus)

LIITE 2

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät ympäristöluvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröitävät toiminnot

Ympäristöluvanvaraiset toiminnot

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallasta käsitellä lupa-asioita säädetään ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 ja 3 momentissa. Ellei ympäristönsuojelulain 34 §:stä muuta johdu, ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen seuraavat valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen 2 §:ssä säädetty lupa-asiat:

1) metsäteollisuus:

muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos kuin puun kyllästämö, kun laitoksessa käytetään puunsuojakemikaaleja yli 1 tonni vuodessa;

2) metalliteollisuus:

metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m³;

3) energian tuotanto:

polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 megawattia;

4) polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely:

- a) puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa;
- b) muu kuin ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdan 2 alakohdassa a tarkoitettu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 ja alle 1 000 m³, ei kuitenkaan ympäristönsuojelulain liitteen 2 kohdassa 1 tarkoitetun rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto;
- c) kivihiilivarasto;

5) orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta:

laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutuva osuus, vähintään 10 ja alle 50 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 ja alle 100 kiloa tunnissa, mukaan lukien toiminnot, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta;

6) malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto:

- a) kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää;

- b) kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää;
- 7) mineraalituotteiden valmistus:
- seuraavien keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, kun tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti on enintään 4 m³ ja lastauskapasiteetti enintään 300 kg/m³ uunia kohden:
- keramiikka- tai posliinitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa;
 - kevytsoratehdas, jonka tuotantokapasiteetti on yli 3 000 tonnia vuodessa;
- 8) nahan tai tekstiilien laitostyö tai käsittely:
- tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa tai muu kuin ympäristönsuojelulain liitteen 2 kohdan 4 mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula;
- 9) elintarvikkeiden tai rehujen valmistus:
- a) kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa;
 - b) ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 4 tarkoitetut elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnat, joiden jätevesiä ei johdeta ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle;
- 10) eläinsuojat tai kalankasvatus:
- turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 ja alle 2 800 siitosnaarasnaiselle tai -hillelille taikka vähintään 250 ja alle 1 400 siitosnaarasketulle tai –supikoiralle, taikka muu turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 100 ja alle 560;
- 11) liikenne:
- a) muu lentopaikka kuin lentoasema, ei kuitenkaan pelastustoiminnan helikopterilentopaikka;
 - b) ulkona sijaitseva moottoriurheilurata;
- 12) jätteiden ammattimainen tai laitostyö tai käsittely sekä jätevesien käsittely:
- a) alle 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikka;
 - b) pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle, kun käsiteltävä määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa;
 - c) kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen vaarallisen jätteen varastointipaikka tai vaaralliseksi jätteiksi luokiteltavien romuajoneuvojen tai käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden varastointipaikka, jonka varastointikapasiteetti on enintään 50 tonnia;
 - d) autopurkamo;
 - e) laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa;

- f) muu kuin a—e alakohdassa taikka 1 §:n 13 kohdan a ja d—g alakohdassa tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammatti- maista tai laitospaikkaista ja jossa käsitellään jätettä alle 20 000 tonnia vuodessa, *ei kuitenkaan ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 9 tarkoitettu biokaasulaitos (voimaan 1.1.2026);*

13) muu toiminta:

- a) muu kuin ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 7 tarkoitettu ulkona sijaitseva ampumarata;
- b) pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhalluspaikka;
- c) krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee myös ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun jätevesien johtamista koskevan lupa-asian ja 3 kohdassa tarkoitetun kohtuutonta haittaa naapuruussuhteissa aiheuttavan toiminnan lupa-asian sekä 28 §:ssä tarkoitetun pohjavesialueelle sijoittuvan toiminnan lupa-asian, jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta sekä ympäristönsuojelulain 115 a §:n 4 momentissa tarkoitettuja ilmoitusmenettelyyn kuuluvia muita kuin liitteen 4 kohdan 2 alakohdan b ja kohdan 3 toimintoja koskevat lupa-asiat, jotka edellyttävät ympäristölupaa lain 29 a §:n 1 momentin perusteella.

Rekisteröitävät toiminnot

Ympäristönsuojelulain liitteen 2 mukaiset rekisteröitävät toiminnot ovat:

- 1) Energiantuotantolaitos, jonka polttoaineteho on vähintään 1 mutta alle 50 megawattia ja jossa jokaisen kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoaineteho on alle 20 megawattia; energiantuotantolaitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköt.
- 2) Asfalttiasema
- 3) Nestemäisen polttoaineen jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³.
- 4) Kemiaallinen pesula, jos toiminnassa käytetään sellaisia pesulatoimintaan tarkoitettuja laitteita ja järjestelmiä, joista ei pääse päästöjä ilmaan eikä veteen ja toiminnassa syntyvät jätteet luovutetaan jätelain 29 §:n mukaisesti käsiteltäväksi.
- 5) Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enintään 50 tonnia vuodessa:
 - a. ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella
 - b. muu pintojen puhdistus kuin puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on enemmän kuin 2 tonnia vuodessa.
- 6) Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 5, mutta enintään 50 tonnia vuodessa:

- a. muu pinnoitus kuin puupintojen maalaus, mukaan lukien metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus
 - b. lankalakkaus
 - c. jalkineiden valmistus
 - d. puun ja muovin laminointi
 - e. liimaus.
- 7) Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 10 tonnia mutta enintään 50 tonnia vuodessa:
- a. puupintojen maalaus
 - b. nahan viimeistely
 - c. seuraavat painatustoiminnot: heatset-rainaoffset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt
 - d. kumin jalostus
 - e. kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnot.
- 8) Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat.

Ilmoituksenvaraiset toiminnot

Ympäristönsuojelulain liitteen 4 mukaiset ilmoituksenvaraiset toiminnot

1. Sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m³ sahatavaraa vuodessa.
2. Terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia:
 - a) vähintään 100 m³ mutta alle 1 000 m³, ei kuitenkaan nestemäisten polttoaineiden jakeluaseman tai liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappalevaravarasto taikka kalliovarasto.
 - b) vähintään 1 000 m³ mutta alle 50 000 m³, ei kuitenkaan nestemäisten polttoaineiden jakeluaseman tai liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappalevaravarasto taikka kalliovarasto.
3. Koneellinen kullankaivuu, kun kaivettavien maamassojen määrä on alle 500 m³ vuodessa pintamaat mukaan lukien ja työskentelyaika enintään 50 vuorokautta vuodessa eikä toimintaan tarvita vesilain mukaista lupaa tai oikeutta.
4. Seuraavat elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnot, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle:
 - a) teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa;

b) lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa;

c) perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipärsäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa;

d) vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipärsäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos;

e) muu kuin kohdissa c) ja d) tarkoitettu kasvipärsäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipärsäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo;

f) panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 mutta alle 5 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa;

g) siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 mutta alle 10 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa;

h) muu kuin kohdissa f) ja g) tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteensä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa;

i) rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on alle 22 500 tonnia vuodessa ja vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina;

j) jäätelötehdas tai juustomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina;

k) eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 ja alle 30 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa ja alle 30 000 tonnia vuodessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina;

l) pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa;

- m) makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa;
- n) mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa.

5. Eläinsuoja, joka on tarkoitettu:

- a) vähintään 50 lypsylehmälle, vähintään 100 lihanaudalle, vähintään 130 emoleh-mälle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 lihasialle, vähintään 4 000 munituska-nalle tai vähintään 10 000 broilerille ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 1 pe-rusteella;
- b) yhdelle tai usealle muulle kuin a kohdassa mainitulle liitteessä 3 tarkoitettulle eläinla-jille, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla las-kettuna on vähintään 250 ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 1 perusteella; jos eläinsuojan suurimman eläinyksikkömäärän muodostaa a kohdassa tarkoitettun tuo-tantoeläimen nuorkarja, ilmoituksenvaraisuusraja määräytyy kuitenkin täysikasvuisen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnetun eläinmäärän perusteella; tätä kohtaa ei sovelleta liitteessä 3 mainittuihin turkiseläimiin;
- c) usealle a tai b kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle ja joka ei ole suoraan ilmoi-tuksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, ilmoi-tuksenvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksik-kömäärien perusteella; tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotan-toeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun ilmoituksenvaraisuuden rajaan, jonka ylityessä toiminta on ilmoituksenvarainen.

Eläinyksikkömääräksi muunnettu ilmoituksenvaraisuuden raja a kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a kohdassa eläinmääränä ilmoitettu ilmoituksen-varaisuuden raja liitteen 3 eläinyksikkökertoimella.

6. Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko.

7. Ulkona sijaitseva, ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa.

8. Kiinteä eläintarha tai huvipuisto.

9. *Edellä 5 kohdassa tarkoitettun eläinsuojan tai sitä pienemmän eläinsuojan yhteyteen perustettava biokaasulaitos, jossa käsitellään sellaista lantaa, kasviperäistä rehujätettä, maituhuoneen ja eläintenpitotilojen pesuvettä sekä elintarvikkeeksi kelpaamatonta mai-toa, joka on syntynyt kyseisessä eläinsuojassa. Biokaasulaitoksessa saa lisäksi käsi-tellä maa- ja metsätaloudessa syntyvää ympäristölle ja terveydelle haitatonta luonnon-ainesta sisältävää jätettä. Biokaasulaitoksessa saa käsitellä jätettä yhteensä alle 20 000 tonnia vuodessa. (voimaan 1.1.2026)*

Keurusselän ympäristönsuojelujaoston delegointiluettelo

Hyväksytty Keurusselän ympäristönsuojelujaostossa 1.10.2025 § 35

Voimassa 15.10.2025 alkaen

Keurusselän ympäristönsuojelujaosto siirtää alaisilleen ympäristönsuojelutarkastajille seuraavat tehtävät ja oikeudet:

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

§	Selite
64 ja 65	ympäristölupaan perustuvan erillisen tarkkailusuunnitelman hyväksyminen ja tarkkailusuunnitelman muuttaminen
88	luvan raukeamisesta päättäminen
91	lupamääräyksen määräajan pidentäminen
116 ja 117	toiminnan rekisteröinti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja viranomaisen ilmoitus rekisteröinnistä
118, 120 ja 122	melua ja tärinää aiheuttavaa tilapäistä toimintaa sekä poikkeuksellista tilannetta koskevien ilmoitusten käsittely ja ilmoituksesta tehtävä päätös
156d	talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeaminen
172	tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus
182	viranhaltijan väliaikaisen määräyksen antamista kiireellisissä tapauksissa (175 §:n mukainen rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen tai 181 §:n mukainen toiminnan keskeyttäminen)
61 ja 199	Vakuuden hyväksyminen, vakuuden määrän muuttaminen ja vakuuden palauttamisesta tehtävä päätös (61 §: ympäristölupaan sisältyvä jätteen käsittelytoiminnan vakuus ja 199 §: vakuus toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta)
188	ilmoituksen tekeminen poliisille esitutkintaa varten
202	poikkeuksen myöntäminen kunnallisista ympäristönsuojelumääräyksistä
222	oikeus saada tietoja ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä
223	tietojen toimittamisvelvoite ympäristönsuojelun tietojärjestelmään

Jätelaki (646/2011)

§	Selite
100	jätteen keräystoimintaa koskevan ilmoituksen rekisteröinti jätehuoltorekisteriin
122 ja 123	tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus
124	laitosten ja toimintojen, joissa syntyy vaarallista jätettä, tarkastus määräajoin
126	kiireellisen määräyksen antaminen rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi
136	ilmoituksen tekeminen poliisille

Kemikaalilaki (599/2013)

§	Selite
11	valvontatehtävät

Vesilaki (587/2011)

§	Selite
14:3	tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus
14:2	ilmoituksen tekeminen poliisille

- 14:11 toiminnan keskeyttämistä koskeva määräys
 18:2 tietojen merkitseminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään
 18:3 oikeus saada tietoja maksutta ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä

Maa-aineslaki (555/1981)

§	Selite
12 ja 21	Vakuuden hyväksyminen, vakuuden määrän muuttaminen ja vakuuden palauttamisesta tehtävä päätös (12 §: maisemoinnin suorittaminen ja 21 §: vakuus toiminnan aloittamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta)
13a	maa-aineslupaan liittyvän otto-oikeuden siirto
14	oikeus tehdä tarkastuksia, suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä ottamispaikalla
15	toiminnan keskeyttäminen kiireellisissä tapauksissa
16 § 2 momentti	suostumuksen antaminen vähäiseen poikkeamiseen ottamissuunnitelmasta tai lupamääräyksistä
18	ilmoituksen tekeminen poliisille esitutkintaa varten
23a	ilmoittamisvelvollisuus
23b	tietojärjestelmä (tietojen tallentamisvelvoite ja oikeus saada tietoja järjestelmästä maksutta)

Vesihuoltolaki (119/2001)

§	Selite
11	päätös liittämismenettelyistä vapauttamisesta
17c	vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin liittämismenettelyistä vapauttaminen

Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)

§	Selite
9 luku 6 §	huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen ja rekisteröinti

Maastoliikennelaki (1710/1995)

§	Selite
14 § 2 momentti	moottorikelkkailureitin pitäjän hyväksyminen
22 § 2 momentti	moottorikelkkailureitin tilapäinen tai vähäinen muutos
23	moottorikelkkailureitin lakkauttaminen

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

§	Selite
95	yksityisen omistamalla maalla sijaitsevan luonnonmuistomerkin rauhoituspäätös
96	päätös luonnonmuistomerkin rauhoituksen purkamisesta

Ulkoilulaki (606/1973)

§	Selite
21 ja 25	leirintäaluetta ja tilapäistä leirintäaluetta koskevien määräysten antaminen
23	tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

§	Selite
9	lannan varastointi aumassa ja levitysajasta poikkeaminen (ilmoituksen käsittely ja tarkastusoikeus)
10 ja 14	lannoitteiden käytön valvonta ja tietojen antaminen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle

Muut tehtävät

Lausuntojen antaminen muille hallintokunnille ja viranomaisille, ellei lausuntoa ole asian merkityksellisyyden vuoksi vietävä ympäristönsuojelijaoston käsiteltäväksi.